

ODPOVĚDI EVROPSKÉ KOMISE

NA ZVLÁŠTNÍ ZPRÁVU EVROPSKÉHO ÚČETNÍHO DVORA

Globální aliance pro boj proti změně klimatu (+)
Úspěchy nenaplnily ambice

Obsah

I. ODPOVĚDI KOMISE VE STRUČNOSTI.....	2
II. ODPOVĚDI KOMISE NA HLAVNÍ PŘIPOMÍNKY EVROPSKÉHO ÚČETNÍHO DVORA	3
1. Celkový dopad iniciativy GCCA(+)	3
2. Zaměření pozornosti na zeměpisné pokrytí iniciativy GCCA(+)	5
3. Viditelnost a vytváření povědomí o iniciativě GCCA(+)	6
III. ODPOVĚDI KOMISE NA DOPORUČENÍ EVROPSKÉHO ÚČETNÍHO DVORA	8
1. Doporučení 1: Zaměřit se na země, které jsou změnou klimatu nejvíce postižené	8
2. Doporučení 2: Uplatnit získané poznatky v budoucích globálních rozvojových iniciativách	9

Tento dokument představuje odpovědi Evropské komise na připomínky zvláštní zprávy Evropského účetního dvora v souladu s článkem 259 [finančního nařízení](#) a bude zveřejněn společně se zvláštní zprávou.

I. ODPOVĚDI KOMISE VE STRUČNOSTI

Komise vítá tuto zvláštní zprávu Evropského účetního dvora (EÚD). Globální aliance pro boj proti změně klimatu plus (GCCA(+)) je stěžejní iniciativou Evropské unie, jejímž cílem je pomoci nejzranitelnějším zemím světa řešit negativní dopady související se změnou klimatu.

Přijetí Pařížské dohody na 21. konferenci smluvních stran Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu (UNFCCC COP) v roce 2015 bylo klíčovou událostí ve smyslu posílení role iniciativy GCCA(+), aby nástroje na podporu úsilí partnerských zemí při provádění této dohody.

Pokud jde o prokázání **celkového dopadu** iniciativy GCCA(+), výsledky hodnocení jednotlivých projektů ukázaly, že k opatřením v oblasti klimatu sice přispěly kladně, avšak jejich konečný efekt, pokud jde o schopnost přijímajících zemí zvýšit odolnost vůči změně klimatu, by musel být posuzován společně s dalšími intervencemi financovanými EU a jinými dárci, včetně intervencí členských států EU.

Pokud jde o **zeměpisné pokrytí**, po přijetí Pařížské dohody rozšířila aliance GCCA(+) rozsah svých opatření a typy cílových zemí na opatření v oblasti přizpůsobování se změně klimatu a jejího zmírňování ve zranitelných zemích, aby se usnadnil přechod na nízkouhlíkovou budoucnost odolnou vůči změně klimatu. Je však třeba mít na paměti, že iniciativa GCCA(+) nepředstavovala jediný zdroj financování, který byl určen nejméně rozvinutým zemím a malým ostrovním rozvojovým státům, jež jsou vůči dopadům souvisejícím se změnou klimatu velmi zranitelné. Během životního cyklu iniciativy GCCA(+) byly prováděny související intervence v oblasti klimatu financované EU a dalšími dárci. Vzhledem k omezenému objemu finančních prostředků, které má iniciativa GCCA(+) k dispozici, bylo nutné učinit rozhodnutí ohledně toho, na které země se zaměřit. V této souvislosti sehrála při výběru projektů v některých zemích oproti jiným svou roli politická a institucionální nestabilita a/nebo neuspokojivá bezpečnostní situace v oboru spolu s potřebou zlepšit výsledky, kterých některé země dosáhly v první fázi iniciativy.

Pokud jde o **viditelnost iniciativy a vytváření povědomí** o ní, Komise upozorňuje na četné komunikační kanály, kterých iniciativa využívá ke sdělování informací o svých činnostech (publikace, příspěvky týkající se schopnosti rozvoje, webové stránky, YouTube kanály, činnosti prováděné v rámci široké škály regionálních a mezinárodních fór atd.). Decentralizovaná povaha iniciativy znamená, že kromě několika iniciativ vedených ústředím Komise bylo několik dalších provedeno na místní úrovni, což pravděpodobně vedlo k podhodnocení celkového dosahu.

Během víceletého finančního rámce (VFR) 2021–2027 je mezinárodní spolupráce EU financována v rámci Nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa (NDICI – Globální Evropa). Nástroj NDICI – Globální Evropa se řídí geografickým přístupem, podle něhož je převážná většina finančních prostředků přidělována prostřednictvím národních a regionálních balíčků (68 miliard EUR ze 79,5 miliardy EUR) a pouze omezené finanční prostředky jsou přidělovány na globální tematické iniciativy. Pokud jde o financování v oblasti klimatu, cíle EU v oblasti klimatu se ve stávajícím VFR zvýšily, přičemž 30 % finančních prostředků z nástroje NDICI – Globální Evropa bylo určeno na opatření v oblasti klimatu, oproti 20 % v posledním VFR. V návaznosti na nový příslib ze strany předsedkyně von der Leyenové učiněný v projevu o stavu Evropské unie v roce 2021 byly na tento cíl přidány další 4 miliardy EUR, což odpovídá celkovému příspěvku pro oblast klimatu ve výši 35 %.

V této souvislosti nepostačoval tematický balíček „Celosvětové výzvy“ v rámci nástroje NDICI – Globální Evropa k tomu, aby bylo možné v iniciativě GCCA(+) pokračovat i v letech 2021–2027. V důsledku toho je nyní velká většina akčních programů v oblasti klimatu začleněna do národních a regionálních víceletých orientačních programů. Každý národní i regionální balíček je přizpůsoben

potřebám a strategickým prioritám EU dané země/regionu, a to i pokud jde o oblast změny klimatu. Poznatky zakládající se na osvědčených postupech získané prostřednictvím iniciativy GCCA+, včetně studie o využití přínosů v souvislosti s přizpůsobováním se změně klimatu vypracované v rámci podpůrného nástroje GCCA+, budou mít zásadní význam při navrhování a provádění účinných nových opatření v oblasti změny klimatu. Nový nástroj pro vnitrostátně stanovené příspěvky převezme podpůrný nástroj GCCA+ a spolu s dalšími nástroji technické pomoci v rámci znalostního centra pro záležitosti Zelené dohody pro Evropu nabídne partnerským zemím i delegacím EU podporu při navrhování a provádění opatření financovaných EU, která se zaměřují na zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se jí a na snižování rizika katastrof.

II. ODPOVĚDI KOMISE NA HLAVNÍ PŘIPOMÍNKY EVROPSKÉHO ÚČETNÍHO DVORA

1. Celkový dopad iniciativy GCCA(+)

Globální alianci pro boj proti změně klimatu (GCCA) zřídila EU v roce 2007 s vizí zahájit s nejzranitelnějšími komunitami dialog o tom, jak je nejlépe podpořit, pokud jde o přizpůsobování se negativním dopadům měnícího se klimatu. V roce 2014 se iniciativa GCCA(+) soustředila na reakci v souvislosti s novým systémem mezinárodní správy v oblasti změny klimatu po roce 2015. Od té doby se zaměřuje na dva pilíře: politický dialog a technickou a finanční podporu provádění vnitrostátních politik v oblasti přizpůsobování se změně klimatu a jejího zmírňování. Iniciativa i nadále podporovala zranitelné země, zvláště nejméně rozvinuté země a malé ostrovní rozvojové státy, a to tím, že se zaměřovala na posilování jejich odolnosti za účelem přizpůsobení se změně klimatu a zvyšování vedlejších přínosů, pokud jde o její zmírňování.¹

Pokud jde o schopnost iniciativy GCCA(+) prokázat, že posílila odolnost partnerských zemí vůči negativním dopadům změny klimatu², Komise zdůrazňuje, že z dostupné odborné literatury zaměřující se na opatření v oblasti klimatu vyplývá, že objem požadovaných finančních zdrojů pro řádné řešení potřeb rozvojových zemí v oblasti přizpůsobování se změně klimatu je podstatně vyšší, než je výše mezinárodního veřejného financování v oblasti klimatu, které v současnosti poskytují rozvinuté země³. Tato úvaha zohledňuje i skutečnost, že finanční prostředky na přizpůsobování se změně klimatu představují menšinový podíl dárcovského portfolia financování v oblasti klimatu, které je primárně zaměřeno na zmírňování dopadů změny klimatu. Podíl finančních prostředků na přizpůsobování se změně klimatu poskytnutých a uvolněných rozvinutými zeměmi se ve skutečnosti začal postupně zvyšovat až v roce 2017, načež se v roce 2020 zvýšil z 22 % na 37 % z celkového objemu.⁴ V rámci tohoto procesu poskytuje Komise na přizpůsobování se změně klimatu a zmírňování jejích dopadů poměrně vyvážené množství finančních prostředků. V této souvislosti by Komise ráda zdůraznila skutečnost, že přestože jednotlivé projekty GCCA(+) k opatřením v oblasti klimatu přispěly kladně, jejich konečný efekt, pokud jde o schopnost přijímajících zemí zvýšit svou

¹ Výhody GCCA+.

² Viz připomínky Účetního dvora: III, 41, 43 a 44.

³ Stojí za zmínku, že EU a její členské státy a EIB jsou největším světovým poskytovatelem mezinárodního veřejného financování v oblasti klimatu. V roce 2020 přispěly částkou převyšující 27 miliard USD, což představovalo třetinu z celkových 83 miliard USD, které dárcovské země v daném roce poskytly.

⁴ OECD, 2022. Finanční prostředky na ochranu klimatu poskytnuté a uvolněné rozvinutými zeměmi v letech 2016–2020. K dispozici na adrese: Climate Finance Provided and Mobilised by Developed Countries in 2016–2020: Insights from Disaggregated Analysis (Finanční prostředky na ochranu klimatu poskytnuté a uvolněné rozvinutými zeměmi v letech 2016–2020: Poznatky z oddělené analýzy) | en | OECD.

odolnost vůči změně klimatu, by musel být posuzován společně s dalšími intervencemi financovanými EU a jinými dárci. Přestože je nepravděpodobné, že by projekty GCCA(+) samy o sobě mohly stát za změnami na celostátní úrovni, pokud jde o vyšší odolnost, mohly mít kladný vliv na některé ukazatele zranitelnosti, ze kterých je sestaven vícerozměrný index bodového hodnocení ND-GAIN (např. měřítko kvality právní úpravy). Kromě toho příčiny možného zhoršení pozice země v bodovém hodnocení ND-GAIN mohou být různé a lze je připsat environmentálním, politickým a socioekonomickým faktorům, které jsou mimo kontrolu jakéhokoli opatření iniciativy GCCA(+).

Schopnost země reagovat na negativní dopady změny klimatu závisí rovněž na její schopnosti navrhnout, provádět a vyhodnocovat vhodná opatření. Začlenění přizpůsobování se změně klimatu do vládní politiky má zásadní význam pro úspěšné utváření a provádění národních, regionálních, místních i odvětvových adaptačních plánů. Kromě toho to může pomoci posílit celkovou schopnost země, pokud jde o přizpůsobování se změně klimatu, a současně přinášet příležitosti pro investiční rozhodnutí, která jsou odolnější vůči změně klimatu. Iniciativa GCCA(+) do značné míry přispěla k rozšíření schopností partnerských zemí identifikovat dopady, porozumět zranitelným místům, a díky tomu připravit strategie na národní, nižší než národní i odvětvové úrovni, které se vzájemně mohly promítnout do adaptačních plánů na národní a nižší než národní úrovni. Podporou zemí při navrhování politik a opatření pro zvýšení jejich odolnosti vůči dopadům změny klimatu na vnitrostátní a místní úrovni a přímou podporou intenzivnějšího celosvětového zapojení a výměn pomohla iniciativa GCCA(+) vytvořit základ pro opatření v oblasti klimatu (včetně například prvních národních strategií v oblasti změny klimatu a prvních generace vnitrostátně stanovovaných příspěvků) v řadě nejméně rozvinutých zemí a malých ostrovních rozvojových států, které k tomu mají omezené zdroje. Hodnocení jednotlivých projektů tuto úlohu iniciativy GCCA(+) uznává a kladně hodnotí, ačkoli celkový dopad této podpory nelze plně změřit.

A konečně, dalším aspektem, který je třeba vzít v úvahu, je skutečnost, že mnoho zemí postrádalo správné mechanismy pro hodnocení svých cílů v oblasti přizpůsobování se změně klimatu. Jak je uvedeno ve zprávě nazvané „UNEP’s Adaptation Gap Report 2022“⁵ (Zpráva programu UNEP o nedostatečném přizpůsobování se změně klimatu, str. 12), existence takovýchto mechanismů má zásadní význam pro snazší průběžné uplatňování stále účinnějších adaptačních opatření. Tento aspekt by měl být zohledněn při posuzování schopnosti iniciativy GCCA(+) zvýšit odolnost zemí vůči dopadům změny klimatu vzhledem k tomu, že rozvojové programy rovněž spoléhají na existenci vnitrostátních mechanismů sledování a podávání zpráv.

Evropský účetní dvůr (EÚD) se domnívá, že trvalé zaměření na budování kapacit během obou fází programu je způsobeno odchodem vyškolených pracovníků, což zase omezilo zdroje dostupné pro systematické navyšování počtu konkrétních úspěšných opatření⁶. V tomto ohledu by Komise chtěla dodat, že budování kapacit je i nadále velmi důležité, neboť představuje jednu ze tří forem podpory rozvojovým zemím předpokládané Pařížskou dohodou (finanční prostředky, budování kapacit a přenos technologií). Vysoká fluktuace pracovníků – proces mimo kontrolu projektů iniciativy GCCA(+) – vyžadovala nápravná opatření, jako je pokračování v budování kapacit za účelem udržení dostatečně vysoké úrovně způsobilosti přijímající země, aby mohla opatření v oblasti klimatu nadále plnit. Kromě toho, jelikož se vlády partnerských zemí do navrhování projektů pravidelně zapojovaly, měly příležitost do projektů zahrnout i své vlastní potřeby. Komise se proto domnívá, že začlenění budování kapacit do návrhu projektu odpovídá potřebám partnerů.

⁵ <https://www.unep.org/resources/adaptation-gap-report-2022>

⁶ Viz připomínky EÚD: V, 21, 22, 23, a 70.

2. Zaměření pozornosti na zeměpisné pokrytí iniciativy GCCA(+)

Komise se domnívá, že zaměření iniciativy bylo ve druhé fázi diverzifikováno (2014–2020).⁷ Širší zeměpisné zaměření iniciativy GCCA(+) bylo odůvodněno změnami v prostředí mezinárodní politiky v oblasti změny klimatu. Pokrok v mezinárodní politice v oblasti klimatu znamenal, že Komise měla také příležitost přeorientovat způsob, jakým prostřednictvím iniciativy GCCA(+) poskytuje podporu.

Za prvé, iniciativa GCCA(+) postupně rozšířila rozsah svých činností poté, co byla v roce 2015 přijata Pařížská dohoda o změně klimatu jako dalekosáhlá mnohostranná dohoda, k níž se EU a partnerské země zavázaly. To spolu se souvisejícím cílem aliance GCCA v rámci programu Globální veřejné statky a výzvy, kterým je „usnadnit přechod na nízkouhlíkovou budoucnost odolnou vůči změně klimatu“, znamenalo, že se iniciativa GCCA(+) rozšířila na adaptační i zmírňující opatření v jiných zranitelných zemích, než jsou nejméně rozvinuté země nebo malé ostrovní rozvojové státy, a podpořila splnění vnitrostátních závazků v oblasti klimatu, jako jsou vnitrostátně stanovené příspěvky nebo národní adaptační plány. To byl například případ Brazílie, která těžila z programů pro udržitelné zemědělsko-potravinářské systémy a udržitelnou krajinu vyznačujících se značnými vedlejšími přínosy v oblasti přizpůsobování se změně klimatu a jejího zmírňování. Zahrnutí činností spojených se zmírňováním dopadů změny klimatu mezi způsobilé činnosti bylo odůvodněno přibývajícím vědeckými důkazy v souvislosti s potřebou co nejdříve omezit emise skleníkových plynů, aby bylo možné snížit budoucí náklady na přizpůsobování se změně klimatu a odvrátit ztráty a škody.

Za druhé, pokud jde o skutečnost, že finanční prostředky z iniciativy GCCA(+) se nemohly dostat k nejméně rozvinutým zemím, které jsou vůči dopadům změny klimatu velmi zranitelné, Komise objasňuje, že za tímto stojí, mimo jiné, čtyři konkrétní důvody:

- a. Skutečnost, že iniciativa GCCA+ měla k dispozici omezené finanční prostředky, znamenalo, že bylo třeba učinit rozhodnutí ohledně výběru zemí, a to včetně rozhodnutí týkajících se příležitostí a efektivity, pokud jde o financování opatření v oblasti klimatu v konkrétních zemích v rámci jiných nástrojů nebo programů.
- b. Skutečnost, že změna klimatu často nebyla ve víceletých orientačních programech těchto zemí označena jako priorita, omezila možnost přidělovat finanční prostředky na opatření v oblasti klimatu prostřednictvím tohoto kanálu. Priority spolupráce EU s partnerskými zeměmi jsou obsaženy ve víceletých orientačních programech. Tyto priority jsou partnerskými zeměmi identifikovány na základě zásady vlastní odpovědnosti a vypracovávají se v návaznosti na obsáhlé konzultace a politický dialog se všemi zúčastněnými stranami, včetně vnitrostátních a místních orgánů, občanské společnosti a dalších dárců.
- c. Existence pokračující podpory od jiných dárců nebo z regionálních programů, včetně složky AKT iniciativy GCCA(+), by neospravedlňovala poskytování dodatečného dvoustranného financování iniciativy GCCA(+).
- d. V některých případech se spolupráce EU musela v důsledku politické a institucionální nestability a/nebo bezpečnostních důvodů zaměřit na jiné priority. To je případ zejména nestabilních či (post)konfliktních zemí, jako je Afghánistán, Jemen, Somálsko a Středoafriická republika, jejichž rozvojové priority se soustředily na potřeby krátkodobější pomoci, například na obnovu, hospodářské oživení, budování míru a humanitární pomoc.

Za třetí, některé méně zranitelné země (zvláště malé ostrovní rozvojové státy) získaly ve druhé fázi dodatečné finanční prostředky, aby mohly navázat na předchozí nebo probíhající činnosti s cílem

⁷ Viz připomínky EÚD: V, 46 až 49, 71.

příspěvek k rozšíření výsledků dosažených v první fázi. Komise se tímto způsobem zaměřila na plnění cílů obou pilířů iniciativy GCCA(+)⁸. Kromě toho by Komise ráda znovu uvedla, že výběr zemí, které mají být podpořeny, nebyl proveden výlučně na základě indexů zranitelnosti, ale zahrnoval i další kritéria, jako je kvalita podané žádosti a podpora ze strany příslušných orgánů země a/nebo delegace EU, stav dialogu o změně klimatu mezi touto zemí a EU; politické faktory, jako je strategická a/nebo posílená spolupráce s některými zeměmi; úloha, kterou daná země plní v jednáních UNFCCC, a závazek k jejím procesům a úsilí při plnění souvisejících závazků.

3. Viditelnost a vytváření povědomí o iniciativě GCCA(+)

V první fázi iniciativy GCCA(+) probíhaly činnosti v oblasti komunikace a zviditelňování především na internetu. V druhé fázi iniciativy GCCA(+) byl kladen větší důraz na závaznou roli správy znalostí a komunikace. Cílem bylo vytvořit pevnou znalostní základnu zkušeností a praktických nástrojů sloužících k podpoře a posilování vnitrostátních politik a programů v oblasti klimatu v partnerských zemích; jakožto zvýšit povědomí, sdílení informací, vytváření sítí a zviditelňování na všech úrovních.

Pokud jde o míru povědomí partnerských zemí⁹ o iniciativě GCCA(+), Komise by ráda zdůraznila komplexnost a nákladnost rozsáhlé a zdlouhavé komunikační kampaně ve více zemích s cílem zvýšit povědomí o konkrétním programu a poukázala na potenciální nízkou nákladovou efektivnost takového úsilí. Přesto je dosah iniciativy GCCA+ velmi široký. Aliance GCCA(+) publikovala mnoho zpráv a pravidelných publikací, aby se její činnosti dostaly do širšího povědomí. Například v úložišti¹⁰ Capacity4dev je uloženo 380 publikací a pravidelně je vydáváno více než 100 informačních bulletinů, které oslovují publikum čítající 5 000 odběratelů. Webová stránka www.gcca.eu představuje důkladné úložiště odvedené práce, stejně jako příslušný YouTube kanál¹¹. Stejnou funkci plní i webová stránka složky AKT GCCA(+) (www.intraacpgccaplus.org), která obsahuje specializovanou sekci správy znalostí.

Aliance GCCA(+) rovněž uspořádala celosvětové i regionální konference s cílem sdílet zkušenosti a rozvíjet vědomosti, a to zejména jako doprovodné akce jednotlivých zasedání UNFCCC COP¹². Činnosti zaměřené na zvyšování povědomí o iniciativě byly vyvíjeny také u příležitosti velkého počtu fór, včetně konferencí regionálních hospodářských organizací v rámci AKT či regionálních konferencí, jako byla konference konaná v roce 2019 ve Rwandě, kdy spolupráce s Mezinárodním svazem ochrany přírody (IUCN) vedla ke značnému zviditelnění iniciativy na regionální úrovni. Tento trend se od začátku pandemie COVID-19 v roce 2020 oslabil.

Zvyšování povědomí bylo součástí několika programů iniciativy GCCA(+), přičemž během jejího životního cyklu bylo za účelem zvyšování povědomí zahájeno více než dvacet kampaní ve více než 50 zemích. Partnerské země, v nichž je iniciativa GCCA(+) prováděna, mají tudíž o této iniciativě náležité povědomí, přičemž iniciativa GCCA(+) byla využita k posílení politického dialogu s

⁸ Pilíř 1: Podpora dialogu a sdílení znalostí. Pilíř 2: Poskytování technické a finanční podpory pro opatření v oblasti přizpůsobování se změně klimatu a jejího zmírňování a v oblasti snižování rizika katastrof.

⁹ Viz připomínky EÚD VIII, 45, 54–56, 73.

¹⁰ <https://europa.eu/capacity4dev/gcca-community/documents>

¹¹ <https://www.youtube.com/@GCCACommunity>

¹² Viz příklad: <https://www.gcca.eu/multimedia/why-nature-based-solutions-are-crucial-climate-and-resilience-eu-gccacop26-side-event>.

partnerskými zeměmi a regionálními organizacemi. Na pořádání akcí se podílely rovněž podpůrné nástroje iniciativy GCCA(+), přičemž globální podpůrný nástroj GCCA(+) odkazuje na složku AKT¹³.

V zemích s omezeným rozpočtem na komunikaci a zviditelňování pro jednotlivá opatření iniciativy GCCA(+) se spojily také delegace EU, ústředí Komise i nástroje GCCA(+), aby se povědomí o této iniciativě zvýšilo. Například v rámci podpůrného nástroje GCCA(+) byly podporovány zúčastněné strany v Myanmaru s cílem vypracovat vnitrostátní komunikační strategii, která pozitivně ovlivnila začlenění změny klimatu do vnitrostátních politik. Dosah těchto činností by byl větší, kdyby byly vytvořeny synergie s orgány na celostátní a nižší než celostátní úrovni a se zúčastněnými stranami spojenými s projekty GCCA(+), což se ne vždy podařilo.

Komise se domnívá, že fluktuace vyškolených pracovníků v delegacích EU, na ministerstvech příslušných partnerských zemí a v organizacích zúčastněných stran mohla vést ke ztrátě institucionální paměti, a tím i povědomí o iniciativě GCCA(+), a to zvláště v zemích, kde došlo pouze k jedné intervenci na počátku první fáze GCCA. Nadto pracovníci rozvojových agentur členských států, kteří jsou zaměstnáni v této oblasti, mají lepší znalosti o iniciativě ve srovnání s těmi, kteří se nacházejí na stálých zastoupeních v Bruselu.

Závěrem lze říci, že posouzení obecného povědomí o iniciativě GCCA(+) je složitou otázkou, která je spojena minimálně se dvěma faktory. Na jedné straně povaha tohoto decentralizovaného programu pro více zemí představuje výzvy, pokud jde o soudržné a jednotné chápání jeho opatření na straně příjemců. Na druhou stranu, mnoho dopadů na povědomí a viditelnost se soustavně nezaznamenává ani neměří, a to z několika důvodů (neměřitelnost, pokud jde o mezilidské kontakty a vzájemné vztahy, absence úplné kontroly nad propagačními činnostmi prostřednictvím oficiálních kanálů partnerských zemí, omezené využívání sociálních médií ze strany četných příjemců, omezený rozpočet / omezený počet pracovníků působících v oblasti komunikace, častá fluktuace vyškolených pracovníků, skutečnost, že realizátoři ne vždy uvádějí dárce atd.).

¹³ <https://www.gcca.eu/services/gcca-intra-acp>

III. ODPOVĚDI KOMISE NA DOPORUČENÍ EVROPSKÉHO ÚČETNÍHO DVORA

1. Doporučení 1: Zaměřit se na země, které jsou změnou klimatu nejvíce postižené

(Cílové datum provedení: opatření financovaná od ledna 2024)

Při financování opatření v oblasti změny klimatu v rozvojových zemích by Komise měla:

a) vybrat ukazatele, výchozí a cílové hodnoty pro měření výsledků činností

Komise toto doporučení přijímá a provede je v rámci Globálního systému sledování výkonnosti Evropy (GEPMS). Systém GEPMS představuje systém sledování výkonnosti založený na řadě metodických prvků, včetně: i) stanovení souboru podnikových ukazatelů, podle nichž by se ze všech programů měla podávat hlášení (Globální rámec výsledků Evropy, GERN) a které jsou každoročně zveřejňovány, včetně zpráv o pokroku nástroje NDICI – Globální Evropa, ii) používání logických rámců s jejich ukazateli jako hlavního nástroje pro podávání zpráv o výsledcích a iii) stanovení odvětvových a tematických hlavních ukazatelů, které lze vybrat a zahrnout do logických rámců (viz také SWD(2022) 22 final). Do praxe se tento systém v současné době zavádí v rámci celé organizace pomocí nového informačního systému (OPSYS), který bude poprvé zaveden v lednu 2023.

b) stanovit ambiciózní cíle pro podíl žen, které mají přímý prospěch z opatření, s ohledem na situaci v každé zemi a více se zaměřit na nejhudší domácnosti

Komise toto doporučení přijímá. Pokud jde o cíl v oblasti rovnosti žen a mužů, Komise jej bude provádět v rámci [akčního plánu EU pro rovnost žen a mužů na období 2021–2025](#). Akční plán EU pro rovnost žen a mužů na období 2021–2025 vyžaduje, aby do roku 2025 u 85 % nových vnějších činností byl aspekt rovnosti žen a mužů významným nebo hlavním cílem (ukazatele G1 a G2 podle ukazatele politiky rovnosti žen a mužů OECD-DAC) a u alespoň 5 % z nich byl aspekt rovnosti žen a mužů jako hlavní cíl (ukazatel G2). Jde o více než jen o zajištění určitého procenta žen, které mají z opatření přímý prospěch. Opatření, u nichž je významným cílem aspekt rovnosti žen a mužů (s ukazatelem G1), musí zajistit, aby:

- byla provedena genderová analýza projektu/programu a její závěry se staly podkladem pro návrh programu,
- existoval alespoň jeden výsledek nebo ukazatel, který specificky souvisí se zlepšováním rovného postavení žen a mužů,
- výsledky/ukazatele byly v příslušných případech rozčleněny podle pohlaví,
- byl učiněn závazek sledovat výsledky dosažené programem v oblasti rovného postavení žen a mužů a podávat o nich při hodnocení programu zprávy.

Počet opatření, jejichž hlavním cílem je dosáhnout rovného postavení žen a mužů, za posledních deset let od přijetí prvního akčního plánu EU pro rovnost žen a mužů neustále roste. Provádění

nástrojů pro vnější činnost EU¹⁴ v roce 2022 ukazuje, že 70 % všech programů přijatých v roce 2021 mělo rovnost žen a mužů jako významný nebo hlavní cíl.

Zaměření na nejchudší domácnosti bude posíleno v rámci akčního plánu pro nerovnosti / pomocí ukazatele nerovnosti v závislosti na dostupnosti údajů na úrovni jednotlivých zemí.

c) v případě na sebe navazujících opatření zlepšit rovnováhu mezi budováním kapacit a dalšími činnostmi s cílem rozšířit konkrétní adaptační opatření tak, aby se dotýkala většího počtu osob, jež jsou dopadem změny klimatu přímo postiženy.

Komise toto doporučení přijímá. Ne všechny rozvojové země mají dostatečné kapacity na to, aby se vypořádaly s četnými problémy, které změna klimatu přináší, a to zejména v oblasti přizpůsobování se změně klimatu. Nezbytným předpokladem pro provádění konkrétních adaptačních opatření je dostatečná institucionální kapacita v partnerských zemích. Tento problém je dále zdůrazněn v hodnoceních technických potřeb nejméně rozvinutých zemí a malých ostrovních rozvojových států¹⁵, ve vnitrostátně stanovených příspěvcích a národních adaptačních plánech a je opakovaně zdůrazňován prostřednictvím častých žádostí o budování kapacit a technickou pomoc v rámci mechanismu pro technologie na základě Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC)¹⁶. S ohledem na tuto skutečnost klade Pařížská dohoda velký důraz na budování kapacit v oblasti klimatu v rozvojových zemích a žádá rozvinuté země, aby zvýšily podporu opatření na budování kapacit v rozvojových zemích. Budování kapacit proto zůstane důležitou součástí budoucí podpory EU, pokud jde o opatření v oblasti klimatu. Současně lze upravit podíl podpory přidělené na budování kapacit v rámci daného opatření s cílem rozšířit adaptační opatření s přihlédnutím k povaze samotného opatření, jakož i k jeho zeměpisnému rozsahu, potřebám příjemců a získaným poznatkům.

2. Doporučení 2: Uplatnit získané poznatky v budoucích globálních rozvojových iniciativách

(Cílové datum provedení: další iniciativy financované od ledna 2024)

Při vytváření budoucích globálních rozvojových iniciativ by Komise měla zohlednit poznatky získané prostřednictvím Globální aliance pro změnu klimatu, a to zejména následující:

a) revidovat cíle, pokud se během provádění ukáže, že nejsou k dispozici dostatečné finanční prostředky

Komise toto doporučení přijímá a zahrne tuto úvahu, která se týká globálních iniciativ týmu Evropa, do aktualizovaných metodických pokynů pro iniciativy týmu Evropa.

b) přidělovat finanční prostředky strategicky pomocí objektivních kritérií, která zohledňují i finanční podporu, kterou partnerské země získávají pro stejné odvětví z jiných zdrojů

¹⁴ Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě: Výroční zpráva pro rok 2022 o provádění nástrojů pro vnější činnost Evropské unie v roce 2021, COM/2022/578 final.

¹⁵ <https://unfccc.int/ttclear/tna>

¹⁶ <https://unfccc.int/ttclear/support/technology-mechanism.html>

Komise toto doporučení přijímá a bude je v co nejvyšší míře provádět v rámci geografického přístupu nástroje NDICI – Globální Evropa. Komise by rovněž ráda zdůraznila, že v co nejvyšší míře zohlední příležitosti pro synergie, a to i s jinými dárci.

c) systematicky analyzovat a dokumentovat přiměřenost rozpočtovaných nákladů na opatření

Komise toto doporučení přijímá. Ačkoli existuje systém pro analýzu rozpočtových nákladů na opatření, Komise posílí platné pokyny a instrukce, zvláště pokud jde o dokumentaci, která se tohoto posouzení týká.

Komise však zdůrazňuje, že ačkoli právní rámec jasně vyžaduje, aby náklady byly přiměřené a v souladu se zásadou řádného finančního řízení, aby byly způsobilé, je třeba podíl nákladů na zaměstnance nebo částky přidělené na jednu činnost posuzovat s ohledem na cíle opatření a okolnosti, za nichž je prováděno.

d) podporovat obecné povědomí o iniciativě prostřednictvím komunikačních činností zaměřených na přijímající země a potenciální dárci

Komise toto doporučení přijímá. V nových pokynech pro komunikaci a zviditelňování v rámci vnějších opatření pro rok 2022 nejsou komunikační kanály týkající se konkrétního projektu / programu, např. webové stránky, účty na sociálních sítích, informační bulletiny atd., v zásadě povoleny, pokud neexistuje konkrétní a přesvědčivé odůvodnění pro jejich vytvoření nebo udržování. Komunikační činnosti týkající se budoucích stěžejních globálních rozvojových iniciativ budou prováděny v kontextu strategičtějšího a cílenějšího přístupu uplatňovaného v rámci nástroje NDICI – Globální Evropa. Tento přístup, který přechází od komunikace o jednotlivých projektech prováděné partnery ke konsolidovanějšímu přístupu řízenému delegacemi EU a ústředím Komise, se zaměří na klíčové priority EU, zejména na ty, které jsou uvedeny ve strategii Global Gateway 2021. Tento přístup, jehož cílem je zajistit povědomí o EU, jakož i její porozumění a vnímání jak v samotné EU, tak v partnerských zemích, je přiměřený rozsahu a dosahu našich trvalých investic díky tomu, že se zaměřuje na politické a veřejné komunikační činnosti založené na údajích, které mají zajistit příslušný dopad. Komunikace o stěžejních globálních iniciativách, které jsou v souladu s těmito klíčovými prioritami, bude proto začleněna do širší komunikační strategie na celosvětové, regionální i národní úrovni, například využitím uznávaných institucionálních komunikačních kanálů (webové stránky, sociální média atd.) a navázáním příslušných partnerství s klíčovými tvůrci veřejného mínění a vlivnými osobami.